

6. Top 10 Marketing Analytics Case Studies [2025]. *DigitalDefynd*. URL: <https://digitaldefynd.com/IQ/marketing-analytics-case-studies/> (дата звернення 26.11.2025).
7. Al Islam R. Netflix - Customer Churn Prediction With ML and Personalized Recommendations. Automation & Integration Services for Growth. *Vsenk*. URL: <https://vsenk.com/use-case/netflix-customer-churn-prediction-with-ml-and-personalized-recommendations> (дата звернення 26.11.2025).
8. Kuhn G. How Target Used Data Analytics to Predict Pregnancies. *Drive Research*. URL: <https://www.driveresearch.com/market-research-company-blog/how-target-used-data-analytics-to-predict-pregnancies/> (дата звернення 26.11.2025).
9. Bharadwaj B. Understanding Predictive Lifetime Value (pLTV) in Marketing. *Segwise*. URL: <https://segwise.ai/blog/understanding-predictive-lifetime-value-marketing> (дата звернення 27.11.2025)
10. Set up audiences [GA4] Predictive metrics. *Google Analytics Help*. URL: <https://support.google.com/analytics/answer/9846734?hl=en> (дата звернення: 27.11.2025)
11. Evora J. AI and Predictive Analytics in Paid Ads Targeting. *Growth Rocket*. URL: <https://www.growth-rocket.com/blog/ai-and-predictive-analytics-in-paid-ads-targeting/> (дата звернення 27.11.2025)

УДК 334:005.21:378:502.131.1

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ПІДПРИЄМЦІВ ДЛЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Почерніна Н. В.

кандидат економічних наук, доцент,

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ORCID: 0000-0002-6109-6099

Болтянська Л. О.

кандидат економічних наук, доцент,

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ORCID: 0000-0002-6314-4429

Глобальні економічні та екологічні виклики, зокрема кліматична криза, ресурсні обмеження та соціальна нерівність, вимагають кардинального переосмислення парадигми ведення бізнесу. Сучасне підприємництво повинно бути орієнтоване не лише на максимізацію прибутку, але й на забезпечення сталого розвитку. Нинішні трансформаційні процеси в економіці, зумовлені глобалізацією, цифровізацією та кризовими явищами актуалізують необхідність переосмислення підходів до підготовки підприємців. Підприємництво дедалі більше розглядається не лише як джерело економічного зростання, а і як інструмент забезпечення стійкого розвитку бізнесу та економіки загалом. У цьому контексті ключову роль відіграють освітні інституції, які формують підприємницькі компетентності, здатність до інновацій та адаптації до змін. Традиційні моделі підприємницької освіти часто не відповідають вимогам сучасного бізнес-середовища, що потребує впровадження інноваційних підходів до навчання майбутніх підприємців, орієнтованих на стійкість, відповідальність та довгостроковий розвиток. У цьому контексті підприємницька освіта в університетах набуває стратегічного значення, перетворюючись на ключовий інструмент формування нового покоління бізнес-лідерів, здатних створювати стійкі, резильєнтні та соціально відповідальні бізнес-моделі. Метою сьогодення є систематизація та обґрунтування інноваційних підходів до

підготовки підприємців, які інтегрують компетентності сталого розвитку, цифрові технології та практикоорієнтовані методики навчання, що є необхідною умовою для забезпечення довгострокової життєздатності бізнесу в умовах постійних змін. Схожі акценти простежуються у вітчизняних дослідженнях, де підкреслюється, що інноваційні моделі сталого розвитку бізнесу є відповіддю на загострення глобальних економічних та екологічних викликів [1].

Актуальність інноваційних підходів до підготовки підприємців зумовлена посиленням економічної нестабільності, зростанням ризиків ведення бізнесу та необхідністю переходу до моделей стійкого розвитку. В умовах воєнних викликів, післякризового відновлення та інтеграції України у європейський економічний простір підприємці повинні володіти не лише базовими знаннями з менеджменту й фінансів, а й навичками стратегічного мислення, цифрової грамотності, екологічної відповідальності та соціальної орієнтації бізнесу. Освітні програми мають адаптуватися до нових реалій, формуючи у здобувачів здатність працювати в умовах невизначеності та швидких змін. Саме інноваційні освітні підходи, інтегровані з практикою бізнесу та потребами ринку, можуть забезпечити підготовку підприємців, спроможних створювати конкурентоспроможні й стійкі бізнес-моделі. Українські автори наголошують, що поєднання інноваційних стратегій із принципами стійкості та регіонального розвитку дає змогу підприємствам краще адаптуватися до післякризових трансформацій [1; 2]

У сучасному глобалізованому світі, де динаміка змін та непередбачуваність ринкового середовища набувають безпрецедентних масштабів, забезпечення стійкого розвитку бізнесу стає критично важливим завданням. Ключовим чинником досягнення цієї стійкості є якість та актуальність підприємницької підготовки. Традиційні освітні моделі, що фокусувалися переважно на передачі теоретичних знань та класичних управлінських навичок, виявляються недостатніми для формування підприємців, здатних ефективно реагувати на виклики четвертої промислової революції, адаптуватися до «зеленого» переходу та впроваджувати принципи циркулярної економіки. Це вимагає перегляду змісту освітніх програм та впровадження інноваційних підходів до підготовки майбутніх бізнес-лідерів.

Інтеграція принципів сталого розвитку у реалізацію освітніх програм набуває особливого значення. Вона забезпечує формування у майбутніх підприємців розуміння економічних, соціальних та екологічних аспектів ведення бізнесу. Основний акцент у новітній парадигмі підприємницької освіти зміщується від вивчення сукупності бізнес-функцій до формування системного, стратегічного та екологічно свідомого мислення для забезпечення сталого розвитку. Підприємець повинен володіти не лише фінансовою грамотністю та навичками управління ризиками, а й глибоким розумінням соціальної відповідальності бізнесу, принципів корпоративного управління та впливу операційної діяльності на навколишнє середовище. Інтеграція ESG-критеріїв оцінки сталого розвитку компанії, що аналізує її вплив на довкілля, ставлення до працівників і суспільства, а також якість корпоративного управління у навчальні плани є необхідним базисом. Дані критерії використовуються інвесторами та споживачами для оцінки довгострокової стійкості та репутації бізнесу, виходячи за межі суто фінансових показників. Подібна інтеграція в освітній процес передбачає не просто викладання окремого курсу, а наскрізне впровадження тематики стійкості в усі дисципліни. У працях українських дослідників підкреслюється, що системна інтеграція ESG-підходів у бізнес-освіту та практику управління є важливою умовою підвищення довгострокової конкурентоспроможності компаній [3; 4].

Одним із найбільш значущих інноваційних підходів є проблемно-орієнтоване та проєктне навчання, сфокусоване на реальних кейсах сталого розвитку. Замість абстрактних прикладів, здобувачам пропонуються реальні кейси, наприклад, розробка бізнес-моделі для мінімізації відходів у виробничому циклі, створення соціального підприємства для вирішення локальної проблеми або проєктування ланцюга постачання з нульовим вуглецевим слідом. Цей підхід забезпечує поєднання теорії та практики, розвиваючи при цьому критичне мислення, навички командної роботи та здатність до генерації інноваційних рішень, що є основою підприємництва.

Ключовим елементом сучасної підготовки є також розвиток так званих навичок soft skills та мета-компетенцій. Серед них особливо виділяються адаптивність, емоційний інтелект, креативність, етичне лідерство та здатність до безперервного навчання. Оскільки стійкий розвиток є постійним процесом оптимізації та інновацій, підприємець повинен бути готовим до швидкої зміни стратегій та пошуку нових, більш ефективних рішень. Це вимагає використання імерсивних навчальних технологій - віртуального вмісту з фізичним середовищем, що дозволяє користувачеві природно взаємодіяти зі змішаною реальністю, яка включає в себе два основних типи реальності - доповнену та віртуальну. Прикладом можуть бути різноманітні види бізнес-симуляції, що дозволяють моделювати складні, високоризикові ситуації (наприклад, кризові сценарії, пов'язані зі зміною клімату або соціальними конфліктами) без реальних негативних наслідків. Застосування симуляцій та імерсивних форматів навчання розглядається українськими науковцями як ефективний інструмент формування підприємницьких компетентностей для стійкого розвитку бізнесу [4].

Важливою складовою інноваційної підготовки є розвиток цифрової компетентності та розуміння ролі технологій у сталому розвитку. Цифровізація є ще одним ключовим чинником трансформації підготовки підприємців. Використання цифрових платформ, онлайн-симуляторів, систем управління навчанням та аналітичних інструментів сприяє розвитку цифрових компетентностей, необхідних для сучасного бізнесу. Опанування інструментів електронної комерції, цифрового маркетингу, аналітики даних дозволяє майбутнім підприємцям ефективно адаптувати власні бізнес-моделі до вимог цифрової економіки. Підприємці повинні вміти використовувати інструменти Big Data, штучного інтелекту та Інтернету для підвищення операційної ефективності, оптимізації споживання ресурсів та створення нових «розумних» продуктів і послуг. Навчальні програми мають включати основи дата-аналітики для оцінки та моніторингу показників стійкості, а також принципи кібербезпеки в контексті цифрової трансформації бізнесу. Національні підходи до розвитку цифрових компетентностей підприємців в Україні кодифіковані у спеціальних рамках цифрової компетентності, що орієнтовані на підтримку інноваційного та стійкого бізнесу [2].

Нарешті, ефективна підготовка підприємців для стійкого розвитку неможлива без синергії «трикутника знань»: університет – бізнес – держава/громада. Створення інноваційних екосистем, інкубаторів та акселераторів на базі університетів, які безпосередньо співпрацюють із компаніями, орієнтованими на сталість, дозволяє студентам отримувати менторську підтримку, проводити польові дослідження та тестувати свої бізнес-ідеї в реальних умовах.

Забезпечення ефективної підготовки підприємців для сталого розвитку вимагає виходу за межі аудиторних занять та створення потужної, функціональної інноваційної екосистеми, яка ґрунтується на органічній синергії «трикутника знань»: освітні установи (університети), реальний сектор економіки (бізнес) та суспільні інституції (державна/громада). Цей підхід є критично важливим, оскільки стійке підприємництво за своєю суттю є міждисциплінарним і вимагає постійного зв'язку між теорією та практикою.

Університети, виступаючи як центри генерації знань та інновацій, повинні активно створювати та підтримувати інноваційні структури – бізнес-інкубатори, акселератори та центри трансферу технологій – безпосередньо на своїй базі. Ці структури слугують містком, що з'єднує академічну спільноту зі світом реального бізнесу, особливо з тими компаніями, які вже інтегрували принципи сталості та відповідальності у свої операційні моделі. Така співпраця дозволяє студентам отримувати не лише теоретичне розуміння, а й практичний досвід через роботу над реальними проектами.

Ключовим елементом цієї синергії є менторська підтримка. Досвідчені підприємці, які успішно реалізують сталі бізнес-моделі (наприклад, у сфері відновлюваної енергетики, циркулярної економіки чи соціального підприємництва), виступають як ментори, надаючи студентам цінний зворотний зв'язок через передачу знань про ризики та можливості та через допомогу в орієнтуванні у складних регуляторних та ринкових умовах. Це дозволяє майбутнім підприємцям тестувати свої бізнес-ідеї та прототипи в максимально наближених до реальності умовах, мінімізуючи при цьому початкові фінансові та репутаційні ризики.

Крім того, взаємодія з громадою та державними структурами гарантує, що підприємницькі проекти будуть соціально значущими та відповідатимуть місцевим потребам і глобальним цілям сталого розвитку. Залучення до досліджень, спрямованих на вирішення реальних соціальних або екологічних проблем регіону, перетворює студентів на агентів стійких змін. Наприклад, розробка IT-рішення для місцевої влади з метою моніторингу забруднення повітря або створення соціального підприємства для працевлаштування вразливих груп населення.

Таке взаємопроникнення академічного середовища та реального сектору економіки забезпечує актуальність знань завдяки їхньому постійному оновленню відповідно до динамічних вимог ринку. Це також надає знанням найвищої практичної значущості, оскільки вони одразу перевіряються та застосовуються на практиці. У результаті, освітній процес трансформується з пасивного засвоєння готової інформації на активне створення вартості – як економічної, так і соціальної. Це фінальний та найважливіший крок у формуванні нового покоління підприємців, здатних не просто вести бізнес, а й забезпечувати його довгострокову стійкість та позитивний вплив на суспільство та навколишнє середовище.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що впровадження інноваційних підходів до підготовки підприємців є необхідною умовою забезпечення стійкого розвитку бізнесу. Сучасна підприємницька освіта повинна поєднувати теоретичні знання з практичними навичками, орієнтуватися на принципи сталого розвитку та активно використовувати цифрові технології. Важливу роль у цьому процесі відіграють університети як центри формування підприємницьких екосистем та генерації інновацій. Реалізація таких підходів сприятиме підготовці підприємців, здатних ефективно реагувати на виклики сучасної економіки, забезпечувати конкурентоспроможність бізнесу та сприяти сталому розвитку суспільства загалом.

Список використаних джерел

1. Кифяк В. Ф. Стратегії інноваційного сталого розвитку бізнесу в умовах глобальних викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 52. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-57>
2. Опис рамки цифрової компетентності для підприємців України. Міністерство цифрової трансформації України. Київ, 2021. 40 с. URL: https://osvita.diiia.gov.ua/uploads/0/2904-2605_co_ramka_pidpriemca_11_2021_compressed.pdf (дата звернення 29.11.2025).
3. Гарашук О. В. Інноваційні аспекти формування сталого розвитку бізнесу. *Вісник Західноукраїнського національного університету*. Серія: Економічні науки. 2022. № 3. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.01.008>
4. Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 15–16 лют. 2024 р.). Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. 210 с. URL: <https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/7a2ef9602a164770e04ffe11dc7a2c11.pdf> (дата звернення 29.11.2025).